

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

Vejledning om valg af emner og opfølgende interviewspørgsmål

**En vejledning til Prøve i Dansk 1, Prøve i Dansk 2, Prøve i Dansk 3
Mundtlig kommunikation**

Danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.

April 2024

Indhold

Forord	s. 3
1. Prøve i Dansk 1, mundtlig kommunikation, delprøve 1 Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål	
1.1. Information til prøvedeltageren om valg af emne og fremlæggelsesform	s. 4
1.2. Præcisering af emnevalg	s. 4
1.3. Opfølgende interviewspørgsmål fra eksaminator	s. 6
2. Prøve i Dansk 2, mundtlig kommunikation, delprøve 1 Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål	
2.1. Information til prøvedeltageren om valg af emne og fremlæggelsesform	s. 8
2.2. Præcisering af emnevalg	s. 8
2.3. Opfølgende interviewspørgsmål fra eksaminator	s. 9
3. Prøve i Dansk 3, mundtlig kommunikation, delprøve 1 Vejledning om tildeling af emne og opfølgende interviewspørgsmål	
3.1. Indholdet i undervisningen på Danskuddannelse 3, modul 5	s. 12
3.2. Information til eksaminator om tildeling af emne	s. 12
3.3. Information til prøvedeltageren om præsentationen	s. 13
3.4. Information til eksaminator om valg af emne	s. 13
3.5. Information til eksaminator om opfølgende interviewspørgsmål	s. 15

Forord

I de tre afsluttende danskprøver Prøve i Dansk 1, Prøve i Dansk 2 og Prøve i Dansk 3 består delprøve 1 i mundtlig kommunikation af en forberedt præsentation, som følges op af interviewspørgsmål fra eksaminator.

Ved Prøve i Dansk 1 og Prøve i Dansk 2 vælger prøvedeltageren selv et emne for præsentationen, mens det ved Prøve i Dansk 3 er prøvedeltagerens lærer/udbyder af danskuddannelse, der tildeler et emne ud fra indholdet i undervisningen på modul 5 på Danskuddannelse 3.

I alle tilfælde er det forstanderen, der skal godkende emnerne.

Der henvises til bekendtgørelsen om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. (uddannelsesbekendtgørelsen) samt bekendtgørelsen om prøver inden for danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. (prøvebekendtgørelsen).

Ved prøven skal eksaminator følge op på præsentationen med et interview. Det er afgørende, at dette sker på en måde, så der frembringes et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag til at vurdere prøvedeltagers dansksproglige færdigheder.

Der gives i denne vejledning eksempler på de spørgsmålstyper, der kan stilles i det opfølgende interview på de forskellige niveauer, som de tre danskprøver repræsenterer.

Målgruppen for denne vejledning er de lærere, der skal vælge emne til prøvedeltagerne eller rådgive om emnevalg, samt forstanderne, der skal godkende emnerne. Desuden henvender vejledningen sig til eksaminatorer og censorer, som er de ansvarlige i prøvesituationen.

Styrelsen for international Rekruttering og Integration

1. Prøve i Dansk 1, mundtlig kommunikation, delprøve 1

Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål

1.1. Information til prøvedeltageren om valg af emne og fremlæggelsesform

Den første del af prøven i mundtlig kommunikation består af en præsentation af et emne, som prøvedeltageren selv har valgt. Prøvedeltageren skal i forbindelse hermed vejledes i at vælge et emne, som er konkret og har relation til prøvedeltagerens egne erfaringer, og som er enkelt at fortælle om. Emnet skal være egnet til en kort mundtlig præsentation, og det skal handle om forhold i Danmark. Dog kan det også omhandle uddannelse/arbejde i hjemlandet.

Læreren kan drøfte emnevalget med prøvedeltageren og vurdere, om emnet egner sig til prøvesituationen. Når emnet er valgt, kan læreren desuden drøfte opbygning af præsentationen med prøvedeltageren og give støtte til udarbejdelse af en disposition. Dette er særligt for Prøve i Dansk 1.

Når et emne er endeligt valgt, og der eventuelt er givet støtte til udformningen af en disposition, er emnet prøvegrundlaget. Læreren må derefter ikke give yderligere hjælp.

Prøvedeltageren informeres om:

- at han/hun skal præsentere emnet kort (ca. 1 minut)
- at han/hun skal vælge et emne, som han/hun selv har erfaring med, og som han/hun har lyst til at tale om
- at han/hun gerne må medbringe fx et ark med disposition og eventuelle stikord som støtte ved præsentationen
- at han/hun skal forsøge at præsentere sit emne på et niveau, som er i god overensstemmelse med hans/hendes mundtlige færdigheder
- at han/hun skal forsøge at fokusere præsentationen, dvs. at han/hun skal fokusere på den del af emnet, han/hun synes er specielt interessant (for bl.a. at undgå listeagtige opremsninger)
- at præsentationen følges op af spørgsmål (ca. 4 minutter).

1.2. Præcisering af emnevalg

Eksempler på emner, der er konkrete og har relation til prøvedeltagerens egne erfaringer, og som kan fungere uden yderligere fokusering:

- Mit arbejde som... (fx mekaniker, kok, servicemedarbejder osv.)
- Min praktik på... (fx et metalværksted, en restaurant, en fabrik osv.)
- Mine erfaringer som selvstændig i Danmark
- Mine kolleger på...
- Mit kursus i jobsøgning
- Sådan har jeg lært dansk
- Min søn/datters skole i Danmark
- Min søn/datters barnedåb
- Min danske ven/veninde/nabo
- Mit boligområde
- Mit liv som pensionist i Danmark
- Min tur til... (fx Bornholm, Legoland, Moesgaard Museum osv.)
- Min fritidsinteresse... (fx svømning, fodbold, syning osv.)

Eksempler på emner, der kræver særlig opmærksomhed ved godkendelsen og eksaminationen:

A. Erfaringsbaserede emner, der er for brede, men kan fokuseres:

Eksempler på emner:

- Mit arbejde før og nu
- Mit liv i Danmark

Eksempler på fokusering af emnerne:

- Mit arbejde som landmand i Tyrkiet
- Min første tid i Danmark

B. Emner, der er for generelle, men kan konkretiseres og relateres til prøvedeltagers egne erfaringer:

Eksempler på emner:

- Jobsøgning i Danmark
- Familien i Danmark
- Børns fritid i Danmark
- Demokrati i Danmark

Eksempler på konkretisering og relatering til prøvedeltagerens egne erfaringer:

- Sådan fandt jeg et job i Danmark
- En dansk familie, jeg kender godt
- Mit barns skolefritidsordning
- Mine erfaringer med at være medlem af bestyrelsen i vores beboerforening

C. Emner, der er så faktuelle og upersonlige, at det kan være vanskeligt at relatere dem til prøvedeltagers egne erfaringer - også i det opfølgende interview:

- Den danske kongefamilie
- De politiske partier i Danmark

Hvis en prøvedeltager møder op til prøven med et emne, der enten er for bredt og generelt eller for faktuel og upersonligt, kan eksaminator dreje interviewet i en konkret retning og relatere emnet til prøvedeltagers egne erfaringer ved at indlede interviewet med fx følgende spørgsmål:

- *Hvorfor har du valgt lige det her emne?*
- *Har du selv erfaringer med det?*
- *Har du selv prøvet at...?*

Eksempler på emner, der er så personligt følsomme, at de kan påvirke prøvedeltagerens præstation negativt, og som ikke skal godkendes og ikke bør indgå i eksaminationen:

- Mit arbejde som soldat i (militær)diktaturet...
- Min arbejdsulykke
- Min operation for kræft i...

1.3. Opfølgende interviewspørgsmål fra eksaminator

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 1 tester dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til threshold (B1), jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Det kan dog ske, at prøvedeltageren præsenterer et emne på et for højt eller for lavt niveau. Det er eksaminators ansvar i det opfølgende interview at forsøge at kompensere for dette ved at stille spørgsmål på det rette niveau, så der tilvejebringes et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag.

Befinder prøvedeltageren sig sprogligt på et lavere niveau end Prøve i Dansk 1, må eksaminator nødvendigvis følge prøvedeltageren, så eksaminationen kan gennemføres. Men inden da skal det være tydeliggjort for censor, at prøvedeltageren ikke kunne honorere de receptive og/eller produktive sprogkrav, der kendetegner Prøve i Dansk 1.

Er dele af præsentationen uklare eller uforståeligt formidlet, indledes interviewet med ét eller flere opklarende spørgsmål. Er dette ikke tilfældet, er det ofte en god idé at indlede med et eller flere uddybende spørgsmål, hvor prøvedeltageren opfordres til at uddybe aspekter af præsentationen.

Eksaminator bør generelt stille spørgsmål som er korte og præcise, og som lægger op til, at prøvedeltageren ytrer sig i længere taleture. Eksaminator bør stille de opfølgende spørgsmål enkeltvis og helt undgå at stille spørgsmål med indlejrede svar:

Eksempler på spørgsmål med indlejrede svar:

- 'Vasker du kun hår på kunderne, eller klipper du dem også?'
- 'Hvordan kommer du på arbejde - kører du i bil, eller tager du bussen?'

Delprøve 1

Ved prøven vurderes, om prøvedeltageren kan give en forberedt præsentation om personligt erfarede og gængse hverdagsforhold og svare adækvat på forholdsvis enkle spørgsmål, der inviterer til opklaring og uddybning. Det vurderes, om prøvedeltageren kan udtrykke sig sammenhængende i et forståeligt sprog med en vis grad af kompleksitet og korrekthed.

(Prøvebekendtgørelsen)

Eksempler på spørgsmål

Opklarende spørgsmål

Opklarende spørgsmål stilles, hvis der er væsentlige punkter i præsentationen, som eksaminator ikke rigtig har forstået, eller når der er sprog, som eksaminator ikke eller kun delvist forstår på grund af fx forkert udtale, ordvalgsfejl osv. Opklarende spørgsmål stilles først *efter* præsentationen og herefter løbende undervejs i den del af prøven, hvor eksaminator stiller opfølgende spørgsmål.

Eksempler på spørgsmål, der inviterer til opklaring af et væsentligt punkt i præsentationen:

- *Du sagde, at du bruger en liftmaskine meget i dit arbejde? Hvad er det for en maskine? (Emne: Mit arbejde som...)*
- *Du sagde, at din nabo er en god [slu?]. Hvad betyder det? (Emne: Mit boligområde)*

- *Du sagde, at du lige er stoppet på dit arbejde, men jeg forstod ikke helt hvorfor. Vil du fortælle, hvorfor du er stoppet på dit arbejde? (Emne: Mit arbejde som...)*

Uddybende spørgsmål

Spørgsmål, der inviterer til uddybning af et punkt, som eksaminator synes lyder spændende og derfor godt kunne tænke sig at høre noget mere om:

- *Vil du fortælle lidt mere om, hvorfor er du glad for pædagogerne i børnehaven? (Emne: Min søns børnehave)*
- *Det lyder som om, det er hårdt at arbejde om natten. Vil du fortælle lidt mere om hvorfor det hårdt? (Emne: Mit arbejde som...)*
- *Vil du give nogle eksempler på, hvad I laver med børnene? (Emne: Min praktik i børnehaven Solsikken)*
- *(Du fortæller, at du er meget glad for dit arbejde.) Hvorfor er du så glad for dit arbejde? (Emne: Mit arbejde som ...)*

2. Prøve i Dansk 2, mundtlig kommunikation, delprøve 1

Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål

2.1. Information til prøvedeltageren om valg af emne og fremlæggelsesform

Den første del af prøven i mundtlig kommunikation består af en præsentation af et emne, som prøvedeltageren selv har valgt. Prøvedeltageren skal i forbindelse hermed vejledes i at vælge et emne, som er konkret og har relation til prøvedeltagerens egne erfaringer, og som er forholdsvis enkelt at fortælle om. Emnet skal være egnet til en kort mundtlig fremlæggelse, og det skal handle om forhold i Danmark. Dog kan det også omhandle uddannelse/arbejde i hjemlandet.

Læreren kan drøfte emnevalg med prøvedeltageren og vurdere, om emnet egner sig til prøve-situationen. Når emnet er valgt, må læreren herefter på ingen måde give yderligere hjælp.

Prøvedeltageren informeres om:

- at han/hun skal præsentere emnet kort (ca. 1,5 minut), og at han/hun gerne må afrunde sin præsentation med en generalisering
- at han/hun skal vælge et emne, som han/hun selv har erfaring med, og som han/hun har lyst til at tale om
- at han/hun gerne må medbringe et ark med disposition og eventuelle stikord som støtte ved præsentationen
- at han/hun skal forsøge at fremlægge på et niveau, som er i god overensstemmelse med hans/hendes mundtlige færdigheder
- at han/hun skal forsøge at fokusere præsentationen, dvs. at han/hun skal fokusere på den del af emnet, han/hun synes er specielt interessant, (for bl.a. at undgå listeagtige opremsninger)
- at præsentationen følges op af en række spørgsmål (ca. 3½ minut).

2.2. Præcisering af emnevalg

Eksempler på emner, der er konkrete og har relation til prøvedeltagerens egne erfaringer, og som kan fungere uden yderligere fokusering:

- Mit arbejde som... (fx mekaniker, kok, servicemedarbejder osv.) på/i... (navn på arbejdsplads).
- Den årlige julefrokost: en vigtig fest på min arbejdsplads
- Arbejds miljøet på min arbejdsplads... (navn på arbejdsplads)
- Hvordan jeg klarer mig på dansk i mit arbejde som...
- Samarbejdet med mine kolleger på/i... (navn på arbejdsplads)
- Min praktik på/i... (fx værkstedet, børnehaven, restauranten + navn på praktiksted)
- Mine erfaringer som selvstændig (restauratør/vinduespudder osv.)
- Mit kursus i... (fx jobsøgning, fødevarerhygiejne osv.)
- Min uddannelse som... (fx social- og sundhedsassistent, buschauffør osv.)
- Mit ophold på en dansk højskole
- Min søn/datters skolestart i Danmark
- Mine erfaringer med forældremøder i mit barns børnehave
- Min sunde livsstil
- Min fritid i min kolonihave
- Min ferie på Bornholm
- Min første tid i Danmark

Eksempler på emner, der kræver særlig opmærksomhed ved godkendelsen og eksaminationen

A. Emner, der er for brede og generelle, men som kan konkretiseres og relateres til prøvedeltagerens egne erfaringer:

Eksempler på emner:

- Jobsøgning i Danmark
- Sundhedssystemet i Danmark
- Børneopdragelse i Danmark
- Fritid i Danmark

Eksempler på konkretisering og relatering til prøvedeltagerens egne erfaringer:

- Sådan har min jobkonsulent hjulpet mig med at finde et job
- Mine erfaringer med at være patient på et dansk hospital
- Sådan opdrager mine danske venner deres børn
- Mine oplevelser og erfaringer med at være medlem af en dansk sportsklub.

B. Emner, der er så faktuelle og upersonlige, at det kan være vanskeligt at relatere dem til prøvedeltagerens egne erfaringer - også i det opfølgende interview:

- H.C. Andersen
- Den danske kongefamilie
- De politiske partier i Danmark
- Stenalderen

Hvis en prøvedeltager møder op til prøven med et emne, der enten er for bredt og generelt eller for faktuel og upersonligt, kan eksaminator dreje interviewet i konkret retning og relatere emnet til prøvedeltagerens egne erfaringer ved at indlede interviewet med fx følgende spørgsmål:

- *Hvorfor har du valgt lige det her emne?*
- *Har du selv erfaringer med det?*
- *Har du selv prøvet at...?*

Eksempler på emner, der er så personligt følsomme, at de kan påvirke prøvedeltagerens præstation negativt, og som ikke skal godkendes og ikke bør indgå i eksaminationen:

- Mit arbejde som soldat i (militær)diktaturet...
- Min arbejdsulykke
- Min operation for kræft i...

2.3. Opfølgende interviewspørgsmål fra eksaminator

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 2 tester dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til B1+-niveauet. Niveauet for Prøve i Dansk 2, mundtlig kommunikation, ligger i den øvre ende af B1-båndet, jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Det kan dog ske, at prøvedeltageren præsenterer et emne på et for højt eller for lavt niveau. Det er eksaminators ansvar i det opfølgende interview at forsøge at kompensere for dette ved at stille spørgsmål på det rette niveau, så der tilvejebringes et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag.

Befinder prøvedeltageren sig sprogligt på et lavere niveau end Prøve i Dansk 2, må eksaminator nødvendigvis følge prøvedeltageren, så eksaminationen kan gennemføres. Men inden da skal det være tydeliggjort for censor, at prøvedeltageren ikke kunne honorere de receptive og/eller de produktive sprogkrav, der kendetegner Prøve i Dansk 2.

Er dele af præsentationen uklare eller uforståeligt formidlet, indledes interviewet med et eller flere opklarende spørgsmål. Er dette ikke tilfældet, er det ofte en god idé at indlede med et eller flere uddybende spørgsmål, hvor prøvedeltageren opfordres til at uddybe aspekter af præsentationen. Desuden skal eksaminator i løbet af eksaminationen også stille spørgsmål, der inviterer dels til begrundelse, dels til generalisering.

Eksaminator bør generelt stille spørgsmål som er korte og præcise, og som lægger op til, at prøvedeltageren ytrer sig i længere taleture. Eksaminator bør stille de opfølgende spørgsmål enkeltvis og helt undgå at stille spørgsmål med indlejrede svar:

Eksempler på spørgsmål med indlejrede svar:

- 'Vasker du kun hår på kunderne, eller klipper du dem også?'
- 'Hvordan kommer du på arbejde - kører du i bil, eller tager du bussen?'

Delprøve 1 (præsentation af et emne med opfølgende interviewspørgsmål)

Ved prøven vurderes, om prøvedeltageren kan give en forberedt præsentation om personligt erfarede og gængse hverdagsforhold og svare adækvat på forholdsvis enkle spørgsmål, der inviterer til opklaring, uddybning, begrundelse og generalisering. Det vurderes, om prøvedeltageren kan udtrykke sig i et forståeligt og situationstilpasset sprog med en vis grad af kompleksitet og korrekthed.

(Prøvebekendtgørelsen)

Eksempler på spørgsmål

Opklarende spørgsmål

Opklarende spørgsmål stilles, når der er væsentlige punkter i præsentationen, som eksaminator ikke rigtig har forstået, eller når der er sprog, som eksaminator ikke eller kun delvist forstår på grund af forkert udtale, ordvalgsfejl osv. Opklarende spørgsmål stilles først efter præsentationen og løbende undervejs i den del af prøven, hvor eksaminator stiller opfølgende spørgsmål, hvis der er behov for det.

Eksempel på spørgsmål, der inviterer til opklaring af et væsentligt punkt i præsentationen:

- *Du sagde noget med, at du blev nødt til at holde op på dit arbejde, men jeg forstod det ikke rigtigt. Vil du godt fortælle, hvad det var, der skete, da du blev nødt til at holde op på dit arbejde? (Emne: Mit arbejde som...)*
- *Du fortalte noget om, at du meget tit bruger en liftmaskine i dit arbejde. Vil du fortælle lidt mere om, hvad det er du bruger maskinen til?*

Uddybende spørgsmål

Spørgsmål, der inviterer til uddybning af et punkt, som eksaminator synes lyder spændende og derfor godt kunne tænke sig at høre noget mere om:

- *Du siger, at den børnehave, du er i praktik i, fungerer godt. Vil du give nogle eksempler på, hvad der fungerer godt?* (Emne: Praktik i en børnehave)
- *Du fortæller, at du har en god chef. Vil du fortælle lidt mere om, hvordan han er en god chef?* (Emne: Mit arbejde som ...)

Spørgsmål, der inviterer til begrundelse af noget prøvedeltageren har sagt

- *Du fortalte, at du meget gerne ville i praktik i en tøjbutik. Hvorfor ville du gerne det?* (Emne: Praktik i en tøjbutik)
- *Du siger, at din nye klub er meget bedre end din gamle klub. Hvorfor synes du det?* (Emne: Min fritidsinteresse fodbold)

Spørgsmål, der inviterer til en generalisering evt. også i form af en begrundelse

- *Synes du, det er en god idé, at man som udlænding kommer i praktik på en dansk arbejdsplads? Hvorfor?/Hvorfor ikke?* (Emne: Min praktik i en tøjbutik)
- *Mange drømmer om at få deres eget firma/egen butik ligesom dig. Hvorfor tror du, de gør det?* (Emne: Mit arbejde som butiksejer)
- *Hvilke fordele/ulemper kan der være ved at være ansat i et stort/lille firma/have sit eget firma?* (Emne: Mit arbejde som...)
- *Hvor synes du, det er bedst at lære dansk - på en arbejdsplads eller på en sprogskole? Hvorfor?* (Emne: Mit arbejde som ...)
- *I Danmark har vi et system, hvor rigtig mange børn går i børnehave. Hvad synes du om, at næsten alle børn går i børnehave i stedet for at være hjemme hos mor eller far?* (Emne: Min søns børnehave)
- *Hvorfor tror du, det er vigtigt for mange mennesker at have en fritidsinteresse?* (Emne: Min fritidsinteresse: fodbold)

Prøve i Dansk 3, mundtlig kommunikation, delprøve 1

Vejledning om valg af emne og opfølgende interviewspørgsmål

3.1. Indholdet i undervisningen på Danskuddannelse 3, modul 5

I undervisningen arbejdes der med hovedvægt på, at kursisten udvikler kommunikative kompetencer i relation til emnerne:

Arbejde, fx:

- Jobsøgningsmetoder, søgning af jobannoncer på internettet, anvendelse af eget netværk, udarbejdelse af CV, udarbejdelse af ansøgning, jobsamtale
- Erhvervsstrukturen i Danmark
- Det fagretlige system
- Forventninger til arbejdskraften på det danske arbejdsmarked
- Beskrivelse af formelle og uformelle kompetencer
- Arbejdspladskultur, fx samarbejds- og samværsformer, uskrevne regler.

Uddannelse, fx:

- Voksen- og efteruddannelse
- Livslang læring.

Hverdagsliv og medborgerskab, fx:

- Miljø
- Demokrati og aktivt medborgerskab i lokalsamfundet, fx boligforeninger, skolebestyrelser mv. og i samfundet i øvrigt.

Danmark før og nu, fx:

- Danmark før 1500-tallet, herunder kristendommens indførelse og unionen med Norge
- Danmark efter reformationen, herunder kirkens rolle, de nordiske krige og enevældens indførelse
- Danmark i 1800-tallet, herunder undervisningspligtens indførelse, helstat og nationalstat samt junigrundloven
- Nyere tid, herunder kvinders stemmeret, genforeningen, besættelsen, indmeldelsen i EF og kongehusets rolle.

(Danskuddannelsesbekendtgørelsen)

3.2. Vejledning til eksaminator om tildeling af emne

Som udgangspunkt vælger lærer/eksaminator de emner, der er arbejdet med i undervisningen på modul 5, som emner for præsentationen til prøvens mundtlige delprøve 1. Emnerne skal altid ligge inden for de rammer, der er udstukket for undervisningen på modul 5 på Danskuddannelse 3, jf. ovenfor.

Når prøvedeltagere fra samme hold på et sprogcenter skal til prøve, skal det tilstræbes, at der er en bred emnemæssig spredning, og at prøvedeltagerne ikke tildeles de samme emner.

Den enkelte prøvedeltager kan ikke selv give udtryk for ønske om emne. Tildeling af emne bør dog heller ikke finde sted ved simpel lodtrækning, da der bør tages visse overordnede hensyn ved tildelingen.

Det er for eksempel ikke hensigtsmæssigt at tildele en ganske ung mand emnet 'Børneopdragelse i Danmark' eller en ældre medborger emnet 'Mobning i folkeskolen'. De samme hensyn tages naturligvis så vidt muligt over for selvstuderende. Det er væsentligt, at ikke mindst selvstuderende tildeles emner, som det er let at finde informationer om på nettet.

Når sådanne hensyn er taget, skal enhver prøvedeltager vilkårligt kunne tildeles et af de emner, forstanderen har godkendt.

3.3. Vejledning til prøvedeltageren om gennemførelsen af præsentationen

Emnet tildeles fem hverdage før den mundtlige del af prøveterminens begyndelse. Dette giver prøvedeltageren mulighed for at søge yderligere information om emnet, inden han/hun udarbejder den endelige præsentation. Sammen med emnet kan eksaminator eventuelt uddele en pensumliste over de tekster, der er blevet arbejdet med i relation til emnerne i undervisningen. Det kan give inspiration til kursisterne om, hvor de kan søge yderligere informationer, og det kan især være en støtte for selvstuderende, når de skal forberede sig til prøven. Alle opfordres til at søge informationer om emnet på nettet.

Præsentationen skal vare i ca. 2 minutter. Det er derfor vigtigt, at prøvedeltageren kun udvælger 2-3 punkter, som han/hun vil tale om. Ellers er det ikke muligt at forklare, eksemplificere og uddybe punkterne inden for tidsrammen.

Emnet er alment og på et generelt niveau. Det betyder, at prøvedeltageren skal beskrive, forklare og uddybe et emne uden (i særlig grad) at inddrage personlige erfaringer. Hvis prøvedeltageren har personlige erfaringer med emnet, så kan det være relevant at inddrage disse under interviewet, fx når en stillingtagen til et aspekt af emnet skal underbygges.

Ved prøven må prøvedeltageren medbringe ét ark med en disposition og eventuelle stikord. Prøvedeltageren må gerne under præsentationen støtte sig til dette ark. Prøvedeltageren skal dog frarådes at medbringe et egentligt manuskript. Hvis prøvedeltageren alligevel medbringer et manuskript og gentagne gange læser dele af manuskriptet op, skal eksaminator (eller censor) bede prøvedeltageren om at lægge manuskriptet væk. Oplæste afsnit tæller ikke med i bedømmelsesgrundlaget. Hvis en prøvedeltager ikke er i stand til at fortsætte sin præsentation uden manuskript, trækker det ned i bedømmelsen, da der herved kommer til at mangle et bedømmelsesgrundlag for præsentationsdelen.

Når et emne er tildelt, er emnet prøvegrundlaget. Det betyder på dette niveau, at prøvedeltageren ikke må diskutere fx opbygning eller indhold med læreren. Læreren kan dog - som den eneste hjælp - eventuelt henvise til eksempler på kilder om emnet. Heller ikke andre lærere på sprogcentret, for eksempel i studiecentret, må hjælpe prøvedeltageren; dog kan der bistås med at henvise til kilder om emnet.

Forberedelse. Det er vigtigt, at prøvedeltageren forbereder sig grundigt - eventuelt sammen med andre, der skal til samme prøve. Det er vigtigt at træne præsentationen ved at holde den for en tilhører - eller måske bare foran spejlet, for på den måde bliver prøvedeltageren bevidst om, hvorvidt præsentationen kan afvikles inden for tidsrammen, og om, hvorvidt der fx mangler centrale ord eller begreber, eller om udtalen skal bedre på plads. Og endelig får prøvedeltageren konstateret, om han/hun faktisk er i stand til at holde præsentationen alene på baggrund af disposition og stikord.

3.4. Vejledning til eksaminator om valg af emne

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 tester dansksproglige færdigheder på et niveau, der relaterer til vantage (B2), jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR). Det betyder, at emnet skal være alment og på et generelt niveau.

Eksempler på emner, der er almene og på et generelt niveau, og som kan fungere uden yderligere fokusering

- Christiania med fokus på stedets rolle som alternativ boform
- Danskernes alkoholforbrug med fokus på unges alkoholvaner
- Danske unges økonomi med fokus på gæld og overforbrug
- Danske unges medieforbrug med fokus på sociale medier
- Livsstilssygdomme med fokus på diabetes
- Livsstilssygdomme med fokus på overvægt
- Hjemløse i Danmark med fokus på hjemløseavisen 'Hus Forbi'
- Det danske velfærdssamfund med fokus på statens indtægter
- Det danske velfærdssamfund i fremtiden
- Den danske folkeskole med fokus på mobning
- Det danske arbejdsmarked med fokus på uskrevne regler
- Det danske arbejdsmarked med fokus på stress
- Miljø og sundhed med fokus på økologiske fødevarer
- Miljø og sundhed med fokus på trafik og forurening
- Miljø med fokus på vedvarende energi

Eksempler på emner, der kræver særlig opmærksomhed ved godkendelsen og eksaminationen

A. Emner, der er for brede, men kan fokuseres:

- Miljø og forurening
- Sport og idræt i Danmark
- Skattesystemet i Danmark
- Demokrati

Eksempler på fokusering:

- Miljø og forurening med fokus på transport
- Sport og idræt i Danmark med fokus på bredde og elite
- Skattesystemet i Danmark med fokus på proportionalsskat
- Demokrati med fokus på nærdemokrati.

B. Emner, der er for konkrete og relateret til personlige erfaringer og derfor kan besvares på et for lavt abstraktionsniveau:

- Besøgsven på et plejehjem
- Skolefritidsordningen SFO
- Vuggestuer i Danmark
- Mødregupper i Danmark
- Børneinstitutioner i Danmark
- Familiemønstre i Danmark

C. Emner, der er for abstrakte og derfor kun kan besvares på et højt abstraktionsniveau:

- Klimaændringer, årsager og løsninger med udgangspunkt i danske forhold
- Medier og politik
- Det danske arbejdsmarked
- Dansk identitet
- Den globale finanskriser - konsekvenser for Danmark

D. Emner, der er så faktuelle, at det kan være vanskeligt i præsentationen at finde udgangspunkt for det opfølgende interview:

- Rådhuset i Århus
- Det danske monarki
- De politiske partier i Danmark
- Grundloven - Danmarks konstitution
- H.C. Andersen
- Statens uddannelsesstøtte
- Vikingetiden
- Skagensmalerne

E. Emner, der er formuleret som holdningsspørgsmål, men kan justeres:

- Er skattesystemet i Danmark retfærdigt?
- Er danske unges alkoholforbrug for stort?
- Er det danske velfærdssamfund for dyrt?

Eksempler på justering:

- Skattesystemet i Danmark med fokus på proportionalsskat
- Danske unges alkoholforbrug
- Det danske velfærdssamfund med fokus på statens indtægter

3.5. Vejledning til eksaminator om opfølgende interviewspørgsmål

Det er eksaminators ansvar i det opfølgende interview at stille spørgsmål på det rette niveau, så der tilvejebringes et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag.

Befinder prøvedeltageren sig sprogligt på et lavere niveau end Prøve i Dansk 3, må eksaminator nødvendigvis følge prøvedeltageren, så eksaminationen kan gennemføres. Men inden da skal det være tydeliggjort for censor, at prøvedeltageren ikke kunne honorere de receptive og/eller de produktive sprogkrav, der kendetegner Prøve i Dansk 3.

Er dele af præsentationen uklare eller uforståeligt formidlet, indledes interviewet med et eller flere opklarende og/eller uddybende spørgsmål. Er dette ikke tilfældet, er det en god idé at indlede med et ræsonnerende spørgsmål eller et spørgsmål, der kræver stillingtagen. Der *skal* stilles spørgsmål, der kræver ræsonnement og/eller stillingtagen. Ved ikke adækvate eller kun delvis adækvate svar, *skal* eksaminator bede om uddybning, begrundelse og/eller eksemplificering, så der tilvejebringes et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag.

Fordi tiden til at fremkalde bedømmelsesgrundlaget er begrænset, er det vigtigt at eksaminator styrer interviewet stramt. Det er eksaminator, der både vælger fokus og beslutter eventuelle fokusskift. Det er samtidig eksaminators pligt at sørge for, at emnet til stadighed holder sig inden for den ramme, emnet udstikker.

Delprøve 1

Ved prøven vurderes, om prøvedeltageren kan give en forberedt præstation af et alment emne, som er på et generelt niveau samt svare adækvat på spørgsmål, der inviterer til opklaring, uddybning og begrundelse.

Det vurderes, om prøvedeltageren kan udtrykke sig sammenhængende i et forholdsvis nuanceret og situationstilpasset sprog med en forholdsvis høj grad af kompleksitet og korrekthed.

Delprøve 2

Ved prøven vurderes, om prøvedeltageren kan forstå hovedparten af almindeligt forekommende kommunikation, hvor der anvendes et forholdsvis nuanceret sprog med en forholdsvis høj grad af kompleksitet.

Det vurderes endvidere, om prøvedeltageren kan svare adækvat på spørgsmål, der inviterer til opklaring, uddybning, begrundelse og argumentation og udtrykke sig sammenhængende i et forholdsvis nuanceret og situationstilpasset sprog med en forholdsvis høj grad af kompleksitet og korrekthed.

(Prøvebekendtgørelsen)

Eksempler på spørgsmål

Emne: Christiania med fokus på dens rolle som alternativ boform

- Opklarende spørgsmål
(i tilfælde af, at noget i den mundtlige præsentation var uklart eller måske uforståeligt)

Du talte om, hvordan beslutningerne på Christiania blev truffet, men jeg forstod det ikke rigtigt. Vil du godt forklare det lidt nærmere?
- Uddybende spørgsmål

Du sagde, at der havde været mange forsøg på at lukke Christiania. Kan du ikke fortælle lidt mere om det?
- Spørgsmål, der kræver ræsonnement

Du fortalte, at Christiania blev startet på et ulovligt grundlag. Men hvorfor tror du så, at Christiania eksisterer den dag i dag?
- Spørgsmål, der kræver stillingtagen

Mener du, at Christiania fortsat skal eksistere? Hvorfor?/hvorfor ikke?